

УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ альманах

2006

Полтава

"УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ АЛЬМАНАХ"

науково-практичний рецензований журнал

Виходить 1 раз за 2 місяці

(шість номерів за рік)

№5, 2006

Передплатний індекс 06358

Редакційна колегія:

Головний редактор - **М.С. Скрипніков**
Заст. головного редактора - **М.Д. Король**
Голова редакційної ради - **М.Ф. Данилевський**
Літературний редактор - **Т.О. Леценко**
Відповідальний секретар - **Н.В. Головка**
Науковий редактор - **Н.М. Грицай**

Члени редакційної колегії:

В.М. Бобирьов, І.П. Кайдашев, К.М. Косенко
П.Т. Максименко, В.П. Міщенко,
Т.О. Петрушанко, А.П. Гасюк,
Г.А. Лобань, Л.М. Тарасенко,
П.С. Фліс, Л.О. Хоменко

Редакційна рада:

1. **А.В. Борисенко** (Київ)
2. **В.І.Гризодуб** (Харків)
3. **Є.В. Ковальов** (Полтава)
4. **В.Ф. Макеєв** (Львів)
5. **І.С. Мащенко** (Дніпропетровськ)
6. **В.М.Мудра** (Луганськ)
7. **М.Я. Нідзельський** (Полтава)
8. **А.К. Ніколішин** (Полтава)
9. **В.С. Оніщенко** (Київ)
10. **О.В. Рибалов** (Полтава)
11. **М.М. Рожко** (Івано-Франківськ)
12. **В.В. Рубаненко** (Полтава)
13. **Г.П. Рузін** (Харків)
14. **Т.П. Скрипнікова** (Полтава)
15. **Ю.І. Силенко** (Полтава)
16. **П.І. Ткаченко** (Полтава)

Засновник:

вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»

Журнал зареєстровано:

3 жовтня 2000 року,
свідоцтво: серія КВ, № 4591
Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України

Мова видання

українська, російська, англійська

Адреса редакції:

36002, м. Полтава - 2,
вул. Навроцького, 7, к. 304,
тел. 53-25-22

Над номером працювали:

Відповідальний за випуск	Король М.Д.
Художній і технічний редактор	Моргун В.М.
Комп'ютерна верстка та дизайн	Адамчука Є.М.
	Гуржій Т.М.
	Капустян А.П.
Переклад англійською мовою	Шиленко Р.В.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Української медичної стоматологічної академії та редакційною колегією журналу, протокол № 3 від 11.10.2006 р.

Відповідальність за достовірність наведених у наукових публікаціях фактів, цитат, стоматологічних та інших даних несуть автори.

Журнал включений до Переліку наукових видань, в яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт.

Постанова Президії ВАК України № 5-65/4 від 11.04.2001 р.

© Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

Свідоцтво державного комітету телебачення і радіомовлення України Серія ДК №1691 від 17.02.2004р.

Підписано до друку 12.10.2006 р. Форма 60x84/8. Папір офсетний.

Друк плоский. Ум. друк. арк. 16+0,5 обкл.

Тираж 250 пр. Заказ № 516. Редакційно-видавничий відділ вищого державного навчального закладу України

«Українська медична стоматологічна академія»

36024, м. Полтава, вул. Шевченка, 23

<i>П.І.Ткаченко, О.В. Гуржій</i> ПРОФІЛАКТИКА ГРУБОГО РУБЦЮВАННЯ В ПАЦІЄНТІВ ПІСЛЯ ПЕРВИННОЇ ХЕЙЛОРИНОПЛАСТИКИ	85
<i>П.І. Ткаченко, Н.І. Задся</i> ШЛЯХИ КОРЕКЦІЇ ПСИХОМОЙНОГО СТАНУ ДІТЕЙ ПЕРЕД АМБУЛАТОРНИМ ХІРУРГІЧНИМ ВТРУЧАННЯМ.....	85
<i>П.І. Ткаченко, Н.М. Коротич</i> СТАН ПРИКУСУ І ЗУБНИХ РЯДІВ У ШКОЛЯРІВ ЗІ СКОЛІОЗОМ	86
<i>П.І. Ткаченко, Н.М. Лохматова</i> КОМПЛЕКСНЕ ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНОГО ДИФУЗНОГО КАТАРАЛЬНОГО ГІНГІВІТУ В ДІТЕЙ.....	86
<i>Ю.М. Трачук</i> СТАН СТОМАТОЛОГІЧНОГО ЗДСРОВ'Я 12-РІЧНИХ ДІТЕЙ м. КИЄВА	87
<i>Л.В.Харьков, Л.М.Яковенко</i> ВИКЛАДАННЯ ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ У НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	87
<i>Т.А. Шумінська</i> СТАН ТВЕРДИХ ТКАНИН ЗУБІВ У ДІТЕЙ, ЯКИХ ЛІКУЮТЬ НЕЗНІМНОЮ ОРТОДОНТИЧНОЮ АПАРАТУРОЮ	89
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНИЙ.....	91
<i>П.Н. Скрипников, В.И. Доценко, С.В. Билоус, Д.Р. Шиленко</i> ВОДОРАСТВОРЕНИЕ И ВОДОПОГЛОЩЕНИЕ МАТЕРИАЛА «ТРИОКСИДЕНТ» ФИРМЫ «ВЛАДМИВА».....	91
МЕТОДОЛОГІЯ	94
<i>Ю.А.Калініченко</i> КОМПЛЕКСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАВЧАЛЬНО – ТЕСТОВА СИСТЕМА ЯК ЗАСІБ ПІДГОТОВКИ СТОМАТОЛОГІВ	94
<i>Л.Ф.Каськова, О.Ю. Андріянова, С.Ч. Новікова, Л.І. Амосова, І.Ю Ващенко</i> ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ "ПРОФІЛАКТИКА СТОМАТОЛОГІЧНИХ ХВОРОБ"	96
<i>А.П. Педорец, Р.Е. Хоружая, *П.Н.Скрипников, Е.А.Гонтарь, А.Г. Пиляев</i> ДИАГНОСТИЧЕСКИЕ АЛГОРИТМЫ КАК ЭЛЕМЕНТ ФОРМИРОВАНИЯ КЛИНИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ У СТУДЕНТОВ-СТОМАТОЛОГОВ	98
<i>О.М.Проніна, А.М.Білич, С.І.Данильченко, А.В.Пирог-Заказнікова, О.Ю.Половик, О.В.Сіркович, О.С.Ставничий</i> ВНЕСОК АКАДЕМІКА М.С.СКРИПНІКОВА В ПІДГОТОВКУ СТОМАТОЛОГІЧНИХ НАУКОВИХ КАДРІВ.....	103
<i>П.М.Скрипников, Т.П.Скрипнікова, Т.А.Хміль</i> 15-РІЧНИЙ ДОСВІД РОБОТИ КАФЕДРИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ.....	106
<i>М.С. Скрипніков, О.М.Проніна, А.М.Білич, С.І.Данильченко, А.В.Пирог-Заказнікова, О.Ю.Половик, О.В.Сіркович, О.С.Ставничий</i> РОЛЬ ПРОФЕСОРА Т.В.ЗОЛОТАРЬОВОЇ ТА ЇЇ ШКОЛИ В ПІДГОТОВЦІ НАУКОВИХ СТОМАТОЛОГІЧНИХ КАДРІВ.....	109
ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ.....	112
<i>З.В. Есаян</i> РОЛЬ МИКОПЛАЗМ HОMІNІS И FERMENTANS В МЕХАНИЗМАХ ИНДУКЦИИ И ТЕЧЕНИЯ ПАРОДОНТИТОВ БЕРЕМЕННЫХ И ГИНГИВИТОВ ЛИЦ ПУБЕРТАТНОГО ПЕРИОДА.....	112

УДК 616.31:378:614.23

15-РІЧНИЙ ДОСВІД РОБОТИ КАФЕДРИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ

Вищий державний навчальний заклад України "Українська медична стоматологічна академія"

П.М.Скрипников,
Т.П.Скрипнікова,
Т.А.Хміль

Кафедрі післядипломної освіти лікарів-стоматологів Української медичної стоматологічної академії виповнюється 15 років. Її діяльність почалася від 21 серпня 1991 року спочатку як кафедри інтернатури зі стоматології. З 1993 року вона перейменована в кафедру післядипломної освіти лікарів-стоматологів.

Створення кафедри обумовлено необхідністю поглиблення теоретичних знань, вдосконалення мануальних навичок, підготовки до самостійної професійної лікарської діяльності лікарів-інтернів, проведення завершеного післядипломного циклу підготовки лікарів-стоматологів.

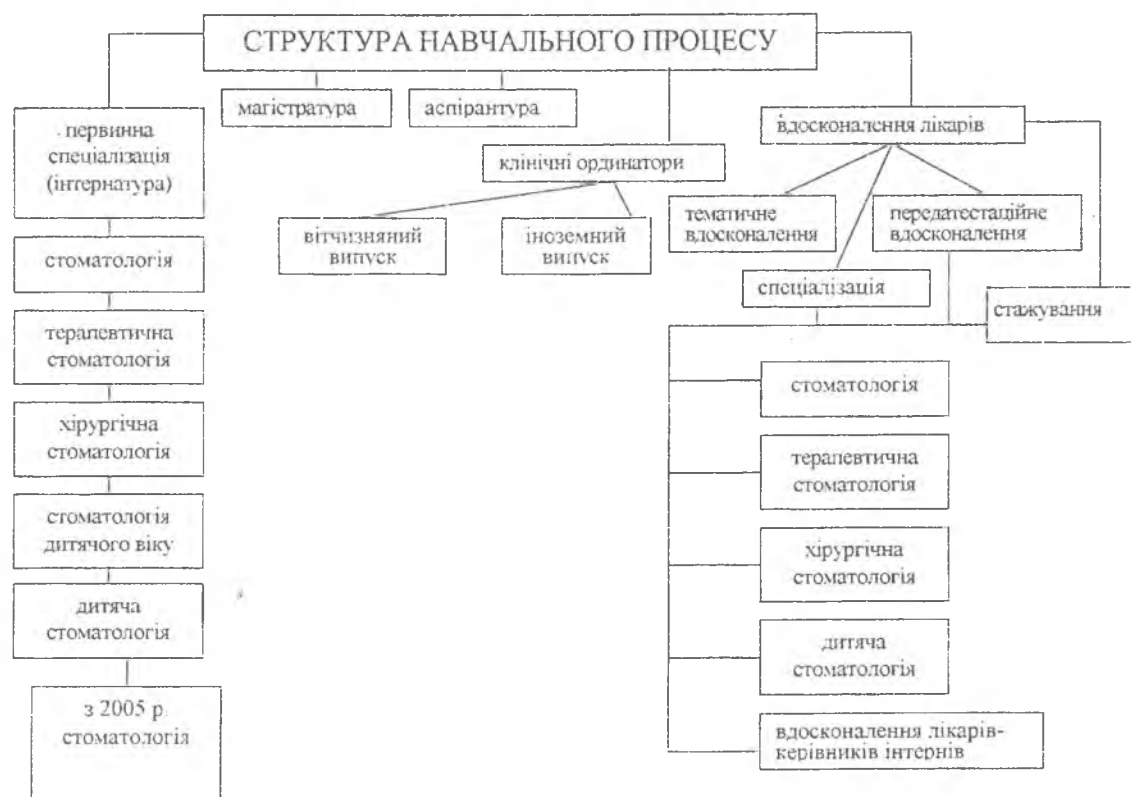
Першим завідувачем кафедри був доцент Анатолій Олександрович Коздоба - талановитий організатор навчального процесу, вчений, якому належить вагомий внесок у вивчення проблем алергії в стоматології.

З вересня 1992 року по 2003 рік кафедру очолювала заслужений лікар України, професор Таїса Петрівна Скрипнікова. За ці роки проведена організація, розробка й удосконалення всіх напрямків роботи кафедри: навчальної, методичної, наукової, виховної.

З серпня 2003 року кафедрою керує доктор медичних наук, професор Петро Миколайович Скрипников - молодий учений, висококваліфікований лікар, який активно впроваджує в навчальний процес сучасні досягнення стоматології.

За багаторічну діяльність склалася структура навчального процесу (схема).

МЕТОДОЛОГІЯ

Кафедра розташована на базі Полтавської обласної стоматологічної та міської дитячої поліклініки, обладнана 35 робочими місцями у клінічних залах, є 4 навчальні кімнати.

Кафедра має філії у м. Чернігові та м. Кременчуці. Співробітництво з ними триває понад 10 років. Їхні поліклініки сучасно обладнані, працює Інтернет. Досвід роботи Чернігівської міської сто-

матологічної поліклініки розглядався на Пленумі Асоціації стоматологів України, де отримав високу оцінку та був запропонований до впровадження на державному рівні. Лікарі-керівники інтернів – висококваліфіковані спеціалісти, відповідальні люди. Організатором і першим директором Чернігівської філії був Бондик Леонід Олексійович. Нині її очолює головний лікар Чернігівської обласної стоматологічної поліклініки, заслужений лікар України Чмель Валерій Миколайович. Директором філії в м.Кременчуці є головний лікар першої міської стоматологічної поліклініки Єлецкий Віктор Михайлович.

З 1998 р. кафедра має статус опорної в системі післядипломної освіти з фахів "Стоматологія", "Терапевтична стоматологія", "Дитяча стоматологія". Її співробітники - професори Т.П.Скрипнікова, П.М.Скрипников, доценти Л.Я.Богашова, Л.Г.Павленко, О.В.Шешукова, Т.А.Хміль брали участь у складанні 4 типових навчальних планів та програм спеціалізації (інтернатури) лікарів-інтернів III-IV рівнів акредитації вищих навчальних закладів, 4 передатестаційних циклів, 4 циклів стажування за фахами "Стоматологія", "Терапевтична стоматологія", "Дитяча стоматологія", "Хірургічна стоматологія". Співробітники кафедри й Інституту стоматології КМАПО ім. П.Л.Шупика розробили і впроваджують новий навчальний план та програму інтернатури (спеціалізації) випускників вищих медичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації за фахом "Стоматологія" за наказом МОЗ України № 81 від 23.02.2005 р.

Професорсько-викладацький штат кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів складають: завідувач кафедри – д.мед.н., професор П.М.Скрипников, професор Т.П.Скрипнікова, професор П.Т.Максименко, доценти Л.Г.Павленко, Л.Я.Богашова, О.В.Шешукова, С.В.Радлінський, В.М.Радлінська, Т.А.Хміль, В.І.Смаглюк, Л.В.Смаглюк; кандидати медичних наук Л.М.Хавалкіна, В.Л.Мельник, Т.Ю.Ейхгорн, В.К.Шевченко, І.П.Тютюнник, О.А.Писаренко, Н.В.Розколуца, асистенти Т.Т.Федорич, В.М.Чмель, Ю.В.Сенчакович, К.С.Казакова, В.П.Труфанова, Л.І.Кліменкова. Співробітники кафедри – досвідчені педагоги, висококваліфіковані науковці, спеціалісти-клініцисти з різних розділів стоматології, що забезпечує повноцінне навчання та створює умови для комплексного лікування пацієнтів.

Поряд із підготовкою лікарів-інтернів важливим напрямком діяльності кафедри є робота з лікарями-курсантами. На прохання управління охорони

здоров'я Полтавської обласної державної адміністрації про необхідність підготовки лікарів-стоматологів до атестації на кваліфікаційні категорії в 1992 р. на кафедрі інтернатури організовані тематичні курси стажування та інформації з вибраних питань сучасної стоматології. З 1 жовтня 1995 р. кафедра провела перший двомісячний передатестаційний цикл. Нині лікарі мають можливість підвищувати свою кваліфікацію на передатестаційних циклах, циклах стажування та спеціалізації з фахів "Стоматологія", "Терапевтична стоматологія", "Хірургічна стоматологія", "Дитяча стоматологія", циклах тематичного вдосконалення "Профілактика стоматологічних захворювань", "Сучасні технології і матеріали в реставрації зубів". Протягом багатьох років цю роботу здійснювала досвідчений методист, науковець і висококваліфікований лікар доцент Г.Ф.Просандеєва. Нині її очолює професор Т.П.Скрипнікова.

У центрі постійної уваги колективу кафедри – підвищення рівня навчального процесу, оптимізація методів контролю знань, сучасні підходи до викладання. Для цього кафедра використовує традиційні та нетрадиційні форми навчання. Такі форми традиційного навчання як лекції, практичні заняття, семінари, прийом хворих, клінічні розбори, науково-практичні конференції, написання рефератів, доповідей, наукової роботи, навчання в комп'ютерних класах, створення відеофільмів, самостійна робота вже давно комбінуються з нетрадиційними.

Так, авторською формою підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу на кафедрі став «Брейн-ринг у стоматології», який проводиться як ділова гра. Викладачі кафедри П.М.Скрипников, Л.М.Хавалкіна розробили сценарій, беруть активну участь у його організації, проведенні та методичному забезпеченні, зареєстрували авторські права в Державному департаменті інтелектуальної власності.

Для впровадження нових активних форм навчання, які забезпечують своєчасний доступ інформації до лікарів, на базі кафедри створено Академічний навчальний центр, який став другою авторською формою навчання. Його мета полягає в удосконаленні навчального процесу відповідно до соціально-економічних умов держави, структурних змін у галузі медицини для забезпечення взаємодії закладів освіти та установ охорони здоров'я. У ньому навчаються лікарі-інтерни на циклах «Основи сучасної ендодонції», «Застосування фотополімерних технологій реставрації зубів». Навчальний план і програма передбачають лекції,

навчальні відеофільми, демонстрацію навичок на фантомному курсі, роботу інтернів на фантомах, демонстрацію викладачем лікування в клініці, самостійний прийом хворих.

Упровадження нововведень здійснюється на основі співпраці кафедри з приватними стоматологічними клініками і кабінетами м. Полтави, фірмами-виробниками стоматологічних матеріалів, що сприяє підвищенню ефективності та продуктивності післядипломної освіти лікарів-стоматологів. Це клініка-студія „Аполонія” (доц. С.В.Радлінський), стоматологічна клініка „Ортекс” (доц. В.І.Смаглюк), медико-консультаційний центр „Фоліна” (к.мед.н. Тютюнник І.П.), фірми “Кром-Дентал”, “Люкс-Дент”, ЗМ ЕСПЕ. Вони надають найновішу інформацію про сучасні технології діагностики стоматологічних хвороб, лікування та відновлення зубів, імплантології, проводять практичні демонстрації.

Досвід роботи кафедри з поглибленого навчання лікарів-інтернів сприяв започаткуванню проведення з 2000 року щорічного Всеукраїнського професійного конкурсу лікарів-стоматологів “Шлях у світ майстерності” серед лікарів-інтернів профільних кафедр вищих навчальних закладів України.

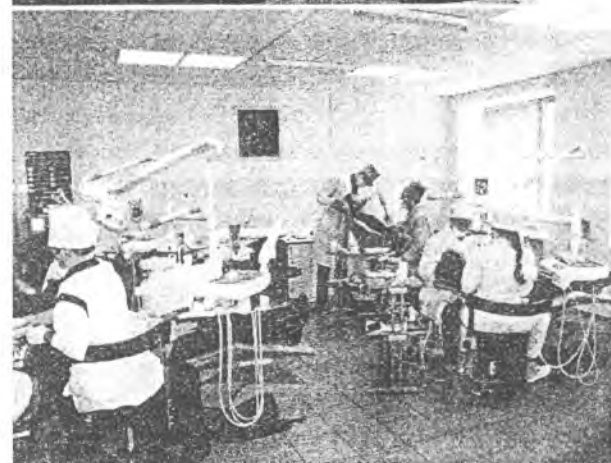
Мета конкурсу:

- • популяризація та впровадження в практику охорони здоров'я сучасних технологій, матеріалів та устаткування;
- • демонстрація професійної майстерності лікарів-стоматологів у реставраційній техніці.

Щорічно в конкурсі беруть участь представники 6-8 вузів України. За результатами цього конкурсу ми відпрацювали оцінку стандартів якості опанування практичними навичками реставрації зубів.

На кафедрі є всі необхідні методичні матеріали до лекцій, семінарських і практичних занять лікарів-інтернів та лікарів-курсантів. Співробітники підготували 25 навчально-методичних посібників, 5 підручників. Аналіз результатів навчально-методичної роботи кафедри відображено у понад 150 публікаціях. Під час занять демонструються створені 34 навчальні відеофільми.

За роки існування кафедри на ній завершили навчання понад 1230 лікарів-інтернів та 2780 лікарів-стоматологів.

На кафедрі виконано 11 кандидатських дисертацій, підготовлено 26 магістрів та клінічних ординаторів, одержано 5 авторських свідоцтв, зроблено 15 винаходів, у журналах та збірниках опубліковано 254 наукові статті, виголошено 165 доповідей на з'їздах та наукових конференціях, зокрема й за кордоном.

Отже, колектив кафедри заклав міцне підґрунтя післядипломної освіти лікарів-інтернів та вдосконалення лікарів-стоматологів і має достатній потенціал для подальшого підвищення рівня підготовки молодих спеціалістів, удосконалення професійних навичок лікарів-стоматологів.

Стаття надійшла
18.09.2006 р